

בש"ד

ברכת משה לשבטים

פרק לג

אורן נויבירט

ברכת משה לשבטים – שאלות

1. "וְזֹאת הַבָּרֶכֶת" (פס' א). מי ברך את מי? ומדוע דוקא כתה? (רש"י)
2. "...ה' מסיני בא, וזרח משעיר למו, הופיע מהר פארו" (פס' ב). לפי המדרש (נזכר בקצרה בראש"י)：**א.** איזה עם נרמז במילה "שעיר"? ומדוע סרבו לקבל את התורה? **ב.** איזה עם נרמז במילה "פארו"? ומדוע סרבו לקבלת התורה? **ג.** איזה מאורע נרמז במילה "סיני"? איזה שבט לא קיבל ברכה? ומדוע? (היעזרו בראש"י על סוף פס' ז) על איזה שבט נאמר שהיה "שבע רצון"? ומה משמעות הדבר?
3. השלימו בטבלה את שם השבט אשר זכה לכינוי, והסבירו מדוע.
- 4.
- 5.

שם השבט	הכינוי	ההסבר
	"איש חסידך"	
	"ידיך ה"	
	"נזיר אחיו"	

נקודות להדגשה

- משה מברך את שבטי ישראל סמוך למותו, שכן אם לא יעשה זאת בעת יחמיץ את ההזדמנות לברכם, ברוח הפתגס: "אם לא עכשו, אימתי?!" (רשיי; פרקי אבות). משה נהג בדומה ליעקב שברך את בניו לפני מותו. רשיי (על פי מדרש איך רבה פרשה ג') מצין שה' פנה לאדום ("וזרח משער למו") והצעיר להם לקבל את התורה, אולם הם סרבו (בטענה שכ טוב בתורה "לא תרצה" והם אינם יכולים לקבל עליהם ציווי זה); וכן פנה לישמעאל (שישבו במדבר פארן) והצעיר להם לקבל את התורה, אולם הם סרבו (בטענה שכ טוב בתורה "לא תגנוב" והם אינם יכולים לקבל עליהם ציווי זה). רק בניי הסכימו לקבל את התורה ללא תנאי ולא שאלות, באמրם "נעשה ונשמע", וכך זכו לקבללה על הר סיני.
- רשיי מצין שבט שמעון הוא היחיד מבין השבטים שלא זכה לברכה, זאת עקב חטאם בשתיים (כשנגררו אחרי בנות מוואב ועבדו לבעל פעור).
- כל שבט (כאמור פרט לשמעון) זכה לברכה אשר מתאימה לאופיו (כגון "נפתלי שבע רצoon" – "שהיה נפתלי שמה בחלקו" [ע"פ ספרי דברים]) או אשר נדרשת לצורך מילוי ייעודו (כגון: הצלחה במסחר לזבולון; הצלחה בלימוד התורה ובפסיקת הדין ליששכר [ע"פ רשיי על פס' יח]).
- יש שבטים שזכו לכינוי מיוחד בברכה, כגון: לוי "איש חסידך", כי היה נאמן לה', כמתבטא, למשל, בכך שהייתה השבט היחיד שלא חטא בעגל; בנימין "ידיך ה'", כי בnalתו נמצא בית המקדש, שהשכינה שורה שם באופן תמידי; יוסף "נזיר אחיו", כי היה צדיק יותר מאשר האחים.
- להסביר מפורט על ברכת כל שבט ושבט, לחצו על החץ ↫ שמוביל לנספח על ברכות השבטים, שנמצא באתר "לימוד ולמד".